

Фразеалогія

Надрыхтавалі:

студэнтка 14 гр. ПА ЗН Яўневіч Алена

студэнтка 14 гр. ПА ЗН Чурунец Жанна

Віцебск 2016

Фразеалогія (з грэч. *phrasis* – *выраз*,
моўны зварот і *logos* – *вучэнне*) –
раздзел мовазнаўства, які вывучае
значэнне фразеалагізмаў,
іх структуру, адносіны да слова і
словазлучэння, іх паходжанне і
ўжыванне ў мове.

Фразеалогія вывучае:

- ✓ Фразеалагізмы - устойлівыя спалучэнні слоў з непадзельным цэласным значэннем: *(вадой не разальеш (вельмі дружныя, неразлучныя), абое рабое (аднолькавыя), гады ў рады (вельмі рэдка, не часта))*;
- ✓ Прыказкі – трапнае народнае выслоўе з павучальным зместам *(На сваім сметніку і певень гаспадар; У чужой руцэ кусок здаецца заўсёды большым)*;
- ✓ Крылатыя выразы (афарызмы) – вобразныя трапныя выслоўі выдатных людзей розных часоў *(Добра быць у дарозе, якую ты сам сабе выбіраеш (Я. Колас); Дум не скуеш ланцугамі (Я. Купала))*;
- ✓ Перыфразы – апісальныя назвы асобных прадметаў і з’яў, якія ўжываюцца замест слоў, што іх называюць *(край блакітных азёр – Беларусь, другі хлеб – бульба, зямля бацькоў -радзіма)*.

Приметы фразеологізмаў:

✓ узнаўляльнасць

✓ устойлівасць

✓ шматкампанентнасць;

✓ сэнсавая

✓ сінтаксічная

непадзельнасць

Фразеалагізмы – гэта
ўстойлівыя
гатовыя спалучэнні слоў з
адзіным,
цэласным значэннем.

Фразеалагічная адзінка мае агульныя рысы:

са словам

1. Выражае адно паняцце.
2. Мае цэласнае значэнне.
3. Могуць мець два і больш значэнняў (быць мнагазначнымі).

са свабодным
словазлучэннем

1. Складаецца не менш чым з двух кампанентаў.

Фразеалагічныя сінонімы адрозніваюцца паміж сабой адценнямі значэння ці стылістычнай афарбоўкай:

- Перад вачамі, не за гарамі, у двух кроках, пад рукой
са значэннем «блізка, побач»
- Заснуць вечным сном, знайсці магілу, аддаць богу
душу, адправіцца на той свет, аддаць канцы
са значэннем «памерці»

Пераклад фразеалагізмаў з адной мовы на другую большасці выпадкаў ажыццяўляецца шляхам перакладу аднолькавых або блізкіх па сэнсу адпаведнікаў.

Адмыкаць адамкненныя дзверы - ломіцца в
открытую дверь - два сапога пара

Дрыжыкі бяруць - в дрожь бросает